

**KOMMUNEN
MONTE ISOLA
(PROVINSEN BRESCIA)**

**HÖJD ÖVER HAVET
187–600 m**

**FOLKMÄNGD
1 769 invånare**

SKYDDSHELGON

Helgonen Faustino och Giovia, i Siviano den 15 februari.
San Michele Arcangelo, i Peschiera Maraglio och Sensole, den 29 september.
San Giovanni Battista, i Carzano den 24 juni.

TURISTINFORMATION

Ufficio IAT
Regionalt turistkontor för provinsen Brescia
www.provincia.brescia.it

VÄGBESKRIVNING

Med bil
A4: österifrån, utfart Ospitaletto. Västerifrån, utfart Palazzolo sull'Oglio.
Med tåg
Från Brescia med tåglinjen Nord Brescia-Edolo, stationerna Sulzano eller Sale Marasino. Sedan färja (ej biltrafik) till Monte Isola.

AVSTÅND I KM

Flygplatserna Milano Linate 80, Verona Villafranca 40.

INTERNET

www.monteisola.com
www.tuttomonteisola.it

Välsignad avskildhet

Platsens själ

Ortnamnet

Monte Isola (eller Montisola) är, som framgår av namnet, ett berg på en ö som delar sjön Iseo i två delar: på ena sidan ligger Brescias strand, och på den andra sidan Bergamos strand.

Vapenskölden

På den övre delen ses helgedomen Santuario della Madonna della Ceriola belägen på öns bergstopp. På den nedre delen finns en panoramabildd av ön.

Historia

700-talet: de härskande langobarderna överläter inlandet i sjön Iseo (den forntida sjön Sebino) till benediktinnunnorna Benedettine di S. Salvatore för reformering.

905: på Monte Isolas "gård", tillhörande klostret Santa Giulia (f.d. San Salvatore), finns fyra hus registrerade, brukbar jord, vinodlingar, en skog, en hamn och några lantegendomar.

1248: kommunen Brescia återtar de landområden som man förlorat efter Fredrik II:s nederlag i Parma, bland annat området kring sjön Iseo.

1300 ca: påbörjas byggnationen av Rocca Martinengo på Monte Isola.

1390: Matteo II Visconti befinner sig i Peschiera för andjakt som gäst hos adelsfamiljen Oldofredi.

1411: Pandolfo Malatesta utvidgar sitt herravälde kring sjön och tullbelägger Iseo, Monte Isola och andra kommuner kring sjön.

1426: inleds republiken Venedigs herravälde över sjön som

vidmakthålls till 1797. Liberaliseringen av fiskerättigheterna som ratificerats av senaten i Venetien upphäver de gamla feudala privilegierna och leder till en ökning av fiskeriverksamheten och tillverknigen av fiskenät.

1717: yrkesfiskarna i Peschiera beslutar att framträda inför republiken Venedigs senat och kräva ett förbud av vissa fiskenät som anses farliga för fiskfaunan. Redan vid seklets slut var Monte Isolas goda rykte inom fiskenätstillverkning väletablerat.

1834: ångbåtstrafiken inleds i Lovere: den första ångbåten trafikerar Lovere – Iseo – Sarnico.

1922–23: elektrisk ström kommer till ön.

Särprägel

Välsignad avskildhet. Monte Isola reser sig ur sjön Iseos ljusblå vatten. Den är på samma gång både ett berg, en sjö och en ö som skiftar i oliv- och kastanjträdens färger. Här råder frid och stillhet: ön kan bara nås med båt och besökaren välkomnas att vandra till fots. De elva friliggande kommundelarna har alla sin egen historia. De som ligger uppe på berget skiljer sig från de som ligger vid sjön: husen på berget är byggda i en vit och kalkartad sten, medan de mot sjön är byggda i sten från Sarnico. I mitten av sjön sticker de två små öarna S. Paolo och Loreto upp. De är så små att det bara får plats ett hus på vardera ön, omgivet av mörka barrträd. "Vatten i behaglig tystnad, hänyrckt stämningssjus", skrev poeten Vincenzo Lonati.

🏰 Människors minnen

Så här skrev Arturo Marpicati om Monte Isola: "Vissa tidpunkter hörs svaga musikaliska rytmer som du förvånad följer i sakta mak. Klanger från klocktornen, råmanden och rop från boskap och bondgårdar spridda bland snårskog och vindodlingar, röster från osynliga fiskare och bönder som kommer och går, gevärsskott på avstånd, fåglarnas små dispyter bland häckarna, en hund som skäller på en motors gurglande ljud vid stranden; bruset som kommer och går genom buktarna och de tomma rederna, försvagade, bortkomna, det frasande ljudet av sönderrivet silke som framkallar ekon och flyende genljud utan att bryta stillheten – den blir snarare tätare och mer påtaglig" (Sole sulle vecchie strade, 1956).

🏰 Kända personer

"Den lilla sjön Iseo har inget storuulet över sig, och dess omnejd är ljuv och naturlig som en heredikt av Vergilius. Mellan bergen som bildar dess siluett och de milda och svaga krusningar som brisen formar vid

strandkanterna, finns ett område med förtjusande ångar som bokstavligen är smyckade med de vackraste ångsblommor som finns i hela Lombardiet. Mattor av klarrosa saffran täcker stränderna där ovädret aldrig driver på de skummande vågorna på ett våldsamt sätt. Lätta, enkla båtar halkar på de lugna vågorna som pryts av persikoblom och mandelblom". Så skrev George Sand om Monte Isola dit hon kom med sin älskare Alfred De Musset.

🏰 Kuriosa

Ända till för några år sedan var det omöjligt att stiga in i ett hus i Monte Isola och inte stöta på ett fisknät. Historien berättar att de första nättillverkarna var benediktinermunkar tillhörande Clunyrörelsen från ön San Paolo. Munkarna skulle ha lärt fiskarna att binda samman tunna grenar av vide och silkestråd. Redan på 1700-talet var inkomsterna

från nättillverkningen högre än de från fisket och åtskilliga familjer från ön hade fabriker i Milano, Brescia och Verona. Så tidigt som på 1400-talet köpte de klassiska hoven sina fångstnät härifrån och under 1800-talets första årtionden fanns det fem butiker i Brescia med nät från Monte Isola. Konkurrensen från Asien har orsakat en kris inom nättillverkningen som dock sedan en tid tillbaka har börjat återhämta sig, tack vare några familjeföretag som förutom traditionell tillverkning av fiskenät även tillverkar nät till basketkorgar och fotbollsmål: de nät som användes vid det senaste världsmästerskapet i fotboll var tillverkade på Monte Isola. Det förefaller också som att båtmodellen "naët", som är typisk för Iseosjön, härrör från ön. Traditionen berättar att idén till båtens form "stals" av en person från Monte Isola som hade sett båten i Venedig. Den är smäckert, spöformig och sju meter lång och tillverkas av skeppsbyggmästare i lärkrå med en stomme av kastanjeträ.

🏰 Ett berg mitt i sjön

Monte Isola är Europas största insjö-ö och kallas "norra Italiens Capri". Byn Siviano (250 m ö.h.) har alltid varit huvudort på Monte Isola. Man

stiger i land på bryggan vid Porto, framför en klunga hus (den äldsta bebyggelsen härstammar från 1700-talet). Här kan man beundra den lilla kyrkan Villa Solitudo från 1500-talet och sedan bestiga en lång och smal

Monte Isola

Välsignad avskildhet

liten väg, uppför de slitna trappstegen av Sarnicosten och in mellan två murar som, enligt författaren Montale "leder in till köksträdgårdarna bland citronträden". Därefter når man byns centrum och det ståtliga tornet Torre Martinengo som ligger med utsikt över piazzan vid stadshuset. Sivianos torn härstammar från feodalismen, är fyrkantigt och 20 meter högt. Siviano var från början ett storslaget medeltida slott som med tillägg av några byggnader har omvandlats till en by. Huvudtornet visar på en gammal försvarsanläggning, något som också kan spåras i återstoderna av de övriga tornen och i en del av husens robusta murar och tunga valvportar. Med utsikt över sjön och de valvprydda husen med små loggior och blomstersmyckade fönster och dörrar i sten, är Siviano ett himmelrike för romantiska inviter. Masse (400 m ö.h.) nås genom en gammal väg som är belagd med vit sten och som utgår från Sivianos centrum. Vid vägkorsningen till den lilla byn Olzano står en "santella" på en grund av röd sandsten. Det är en helgonbild tillägnad Madonnan och den markerar den plats där häxorna en gång i tiden samlades för häxsabbaten. Här finns vackra stenhus och en fin liten piazza där 1400-talskyrkan San Rocco, som renoverades på 1600-talet, står. Här finns vackra portiker, gårdspanor med brunnar och redskap från en bondekultur som håller på att försvinna. I sin all sin enkelhet är byn Masse den som är bäst bevarad. Husen är präglade av berget med väggar av grova stenblock från platsen och dess framsidor har låga, rustika portiker i sten som är vända mot innergårdarna. Den friliggande kommundelen Novale (250 m ö.h.) var under mitten av 1600-talet ett sommarresidens för Marco Morosini, biskopen av Brescia. Casa Morosini kallas hela det komplex av gamla byggnader som inte har mycket

gemensamt med arkitekturen kring sjön. Med sina grova stenmurar, valv, överbyggda entréer, stenbelagda gränder och träbalkonger liknar det mer bebyggelsen uppe i bergen. Carzano var en förläning till familjen Martinengo och dess palats gästades vid gemytliga utflykter av nobla familjer från trakten. Förutom

Palazzo Martinengo (som är privatägt) är Casa Novali, ett aristokratiskt residens från 1500-talet, och Palazzetto Ziliani, med en portal i sten från Sarnico, väl värda ett besök. Peschiera Maraglio, som en gång nästan uteslutande beboddes av fiskare, verkar vara byggd för utomhusliv, precis som en del orter nere i södra Italien. Vägen utmed sjön, där båtarna fortfarande förtöjs, var förr helt täckt med nät som lagts ut i solen. Husen prydda av blommande geranium, de smala gränderna sammanlänkade av valv, trappor som alltid leder ner mot sjön och doften av fisk som torkas, gör byn till en fascinerande plats. I Peschiera, en by som domineras av den stora byggnaden Castello Oldofredi, finns flera byggnader av stort arkitektoniskt intresse. Ett exempel är Casa Erba som vetter mot sjön och som har en portik med fem valvbågar. Portiken och loggian återkommer ständigt i Monte Isolas arkitektur och återfinns även i senare byggnationer som i slottet

(il Castello). Sensole – från sinus solis, solens bukt – är främmande för stränga vintrar. Med sitt milda klimat och vackra omgivning påminner byn om Rivierans Sanremo. Den är kanske den mest artistiska platsen på ön, hyllad av konstnärer, poeter och kända kvinnor som Caterina Cornaro, Lady Montague och George Sand. Här finns tre trattorior med ett bedårande panorama som inbjuder till rast efter en romantisk promenad bland olivträden. Högt uppe tronar Rocca Martinengo som byggdes av familjen Oldofredi på 1300-talet i syfte att kontrollera öns sydvästliga sluttning. I byn Menzino, som ligger nedanför, finns 1600-talsbyggnaden Palazzo Zirotti. I Senzano, en liten by som ligger på vägen mot Cure, kan man besöka den lilla kyrkan tillägnad San Severino. Mellan Menzino och Senzano ligger den lilla byn Sinchignano. Cure som ligger på 500 m ö.h. är den högst belägna byn, hopkrupen vid foten av Santuario della Madonna della Ceriola. Befolkningen ägnar sig åt jordbruk och bevarar ännu landsbygdens gamla traditioner. På den högsta delen av berget (600 m ö.h.) tronar Santuario della Madonna della Ceriola, som är en plats för religiös stillhet. Härifrån man har den vackraste utsikten över sjön Iseo, som från den högsta masten på ett skepp. Den kritvita helgedomen ter sig som en pärla infattad i de gröna betesmarkerna och den ljusblå himmeln. Monte Isolas elva byar som kröner bergssluttningarna nedanför verkar nästan insvepta av Madonna della Ceriolas skyddsmantel. Helgedomen som är rik på offergåvor kan vara en av Italiens äldsta platser för Mariadyrkan. Den tillkom i början av kristendomen på platsen till ett litet tempel tillägnat en hednisk skogsgudomlighet, kanske en faun, vilket kan härledas till ordet "FANI" som finns inristat i den sten som stöder fasadens kolonn. Det kristna ljuset spreds över sjön Iseo också med hjälp av de vaxljus som bars i de kristna processionerna under firandet av Candelora (kyndelsmässodagen). Innan kristendomen helgades gudinnan Iside, som också har gett sjön sitt namn.

Monte Isola

Nöjen och smaker

LOKALA PRODUKTER

Ur Monte Isolas oliver utvinns en utsökt extra jungfruolivolja DOP (skyddad ursprungsbeteckning) med särskilda egenskaper i doft och smak. Olivoljan används också på grund av sina medicinska egenskaper. Man är också stolt över sin salami som görs för hand i byn Cure. Tillverkningen har gått till på samma rituella sätt i århundraden. Den äger rum mellan januari och februari månad, när månen är i nedan (eller på en fredag, "då styr inte månen"), och med ett absolut förbud för menstruerande kvinnor att delta i arbetet. I en gammal vinkällare med oputsade stenväggar och valtak röks salamin över torr ved som eldas i en sluten eldstad. En annan lokal tradition är torkning av fisk som görs med tekniker som gått genom generationer och resulterar i en produkt värdig den kräsnaste gourmet. Sardinier och sötvattenfisk inlagd i olja fulländat det gastronomiska utbudet.

LOKALA RÄTTER

Menyn inleds med en antipasto (förrätt) bestående av salami från Monte Isola, torkade sardeller och färna med polenta, "aule" med lök eller marinerade, följt av en

risotto gjord på abborre eller en pasta med sås tillagad på fisk från sjön. Till huvudrätt kan man välja bland "pesce di lago al forno o fritto" (ugnsbakad eller stekt fisk från sjön) och "carne in umido" (kött tillagat i sås) med polenta som kokats i traditionell koppargryta. Kokt salami och "cotechino" (kryddad fläskkorv) tillagas däremot med savojkål. De traditionella efterätterna är "frituli", en slags plättar med äpple, "ciambelle" (kringlor) och "crostata" (paj med marmelad). Vinet kommer naturligtvis från vindstriktet Franciacorta.

UTFLYKTSMÅL

Det första som turisterna slås av, förutom det fantastiska panoramat, är att det inte finns bilar på Monte Isola. Inget oväsen (endast ljudet från de bofastas mopeder), inga avagser och ingen stress. Alla går till fots eller cyklar. Det enda tillättna färdmedlet är kommunens minibuss som trafikerar de tolv byarna. Ett gott råd är att hänga ryggsäcken på ryggen och vandra längs de ensliga stigar som går längs med sjön eller längs de som går upp mot kullarna och hänge sig åt drömerier, som i en novell av Rousseau. Sjöns strandremsa livas

upp av trädgårdar, olivträd, blommor och stora odlade terrasser, och på stranden kan man lugnt konversera och glömma tidens bekymmer.

EVENEMANG

Karneval, defilering med allegoriska vagnar.

Sagra di Peschiera Maraglio, under augusti månad. Datumet skiftar.

Menzino in festa, i slutet av juli till i början av augusti.

San Rocco, i Masse den 15-16 augusti.

Festa di Santa Croce, i Carzano. Hålls vart femte år i början av september (nästa omgång är planerad till 2010). Festligheterna har hållits regelbundet i 150 år, vilket har medfört att det är då festligheterna hålls allmänt kallas för "Carzanofestens år". Ursprunget till festligheterna är att man 1836, tack vare att en relik av det heliga korset togs med i en procession, lyckades besegra koleran. Hela Carzano pryds med fler än 200 000 pappersblommor som tillverkas av byns skickliga

kvinnor, och tillsammans med tusentals små kulörta lampor skapas en enastående inramning.

San Severino, i Senzano första söndagen i oktober.

Pellegrinaggio degli Anziani, Santuario della Ceriola. Sedan urminnes tider har Santuario della Madonna della Ceriola varit en mötesplats för pilgrimer som kommit för att be jungfru Maria om hjälp.

SPORT- OCH FRITIDSAKTIVITETER

Utflykter till fots eller med cykel på preparerade stigar. Parker iordningsställda för allmänheten vid stränderna i Carzano, Menzino och Peschiera Maraglio. Kryssning på sjön med besök på de två små öarna som tillhör kommunen Monte Isola, eller på ön Loreto och San Paolo. För kryssningar med avgångar från sjön Iseo olika hamnar, kontakta "Navigazione Lago d'Iseo srl" tel. +39 035 971483/030 985399, fax 035 972970, www.navigazione lagoiseo.it

Inköp

KONSTHANTVERK: BÅTAR

Cantiere Nautico Monte Isola di Archetti Adriano, Angelo e Ugo tel. +39 030 9886219.

Cantiere Nautico di Archetti Ercole Peschiera M. 4, tel. +39 030 9886205.

DIVERSE

Enoteca di Monte Isola Peschiera M. 34, tel. +39 030 9886161. Vin.

Azienda Agricola di Querini Rossella Carzano, tel. +39 030 7450575.

La Rete srl Siviano 223, tel. +39 030 9886608/030 9886336.

Le Ere di F. Libretti e G. Falzi via Traversa Valli 10, Adro, tel. +39 348 4417314, fralibre@libero.it

Azienda Agricola di Turla Carolina Carzano 54/A tel. +39 030 9825023.

Monte Isola Market di Mazzucchelli Viviana Carzano 93, tel. +39 030 9825144.

Azienda Agricola La Punta tel. +39 0364 22368. Mazzucchelli Luciana Siviano 100.

Mazzucchelli Luciana Siviano 100.

Macelleria Mazzucchelli Ernesto Siviano 83.

Alimentari Quizzetti e Moretti Menzino 10.

Mini Market Da Nino Menzino 78.

Forneria Ziliani snc Peschiera M. 125.

Bertelli Mariangela Peschiera M. 154.

Alimentari Turla Marisa Cure 12.

Capricci di Lago Peschiera M. 146.

Ti voglio bene Peschiera M. 168.

Retificio Moretti Marco Peschiera M. 11, tel. +39 030 9886146. Handknutna nät

Retificio Soardi snc Peschiera M. 25, tel. +39 030 9886147.

La Sebino Reti Peschiera M. 173, tel. +39 030 9886117.

Paolo Archetti Retificio Peschiera M. 164, tel. +39 030 9886270.

Retificio Novali Venanzio Peschiera M., tel. +39 030 9886373.

Retificio Bonardi Valerio Peschiera M. 9, tel. +39 030 9886115.

Forneria 2G di Quizzetti Virginio & c snc Siviano 11 tel. +39 030 9825076.

L'Oasi di Gatelli Pierantonio Peschiera M.

Restauranger

RESTAURANGER

Monte Isola Carzano 144, tel. +39 030 9825284.

Dorada Lago Ristorante Pizzeria Peschiera M.170/R, tel. +39 030 9886424.

Locanda al Lago Carzano 38, tel. +39 030 9886472.

Trattoria del Pesce Peschiera M. 138, tel. +39 030 9825362.

Trattoria del Sole Sensole 17, tel. +39 030 9886101.

Milano Peschiera M. 145, tel. +39 030 9886134.

La Torre Siviano 83, tel. +39 030 9825196.

Trattoria Serena Carzano 150, tel. +39 030 9825362.

Trattoria La Spiggetta Sensole 26, tel. +39 030 9886141.

Trattoria da Tina Siviano 79, tel. +39 030 9825305.

Inkvartering

HOTELL

La Canogola Siviano 200 tel. +39 030 9825310.

HOTELL MED RESTAURANG

Albergo-Ristorante Bellavista Siviano 86, tel. +39 030 9886106.

Albergo-Ristorante La Foresta Peschiera Maraglio 174, tel. +39 030 9886210.

Albergo-Ristorante Sensole Sensole 10, tel. +39 030 9886203.

Residence-Ristorante Vittoria di Bracchi Fiorenzo Sensole 22, tel. +39 030 9886222.

CAMPING

Campeggio Monte Isola Carzano n. 144, tel. +39 030 9825221.